

Rok 14 Numer 620 (74)
28 lipca 2010 r.

W tym numerze:

⇒ **PŁATNOŚCI WPR WEDŁUG "RODZAJU" GOSPODARSTWA MOGĄ UDERZYĆ W NAJWIĘKSZYCH ODBIORCÓW SUBSYDIÓW**

⇒ **DEBATA PUBLICZNA: MNIEJ PIENIĘDZY WPR NA FARMY PRZEMYSŁOWE**

PŁATNOŚCI WPR WEDŁUG "RODZAJU" GOSPODARSTWA MOGĄ UDERZYĆ W NAJWIĘKSZYCH ODBIORCÓW SUBSYDIÓW

W zeszłym tygodniu komisarz ds. rolnictwa Dacian Ciolos w najwyraźniejszy dotychczas sposób wskazał, że opracowywane przezeń plany reform doprowadzą do znaczącej redukcji subsydiów WPR dla największych gospodarstw rolnych.

Przemawiając na zakończenie dwudniowej brukselskiej konferencji dla uczestników sektora rolnego na temat przyszłości WPR Ciolos powiedział dziennikarzom, że nie będzie bezpośrednich redukcji górnej granicy płatności. Zasugerował jednak, że nowe kryteria, nad którymi się zastanawia, ukierunkują finansowanie zgodnie z "typem" gospodarstwa i będą mogły prowadzić do przekazywania pieniędzy na takie formy rolnictwa, które są pożądane przez społeczeństwo i odzwierciedlane w nowych celach płatności bezpośrednich.

"Jeśli będziemy mieli jakieś ograniczenia, stanie się to wskutek zastosowania innych kryteriów", powiedział Ciolos, podkreślając, że nie będzie to "cel sam w sobie".

W trakcie konferencji i w pisemnych wnioskach dotyczących debaty nad WPR wystosowano wiele apeli o przeorientowanie WPR na drobne gospodarstwa rodzinne i odejście od rolnictwa "przemysłowego".

W podsumowującym przemówieniu Ciolos stwierdził, że płatności będą rozdzielane na bazie "obiektywnych i realistycznych" kryteriów, które będą mogły uwzględniać "typ gospodarstwa" oraz kontekst społeczno-ekonomiczny, środowiskowy i klimatyczny, w jakim ono działa.

"Jedno jest jasne - nie możemy utrzymywać systemu, który nie przyznaje takich samych praw kategoriom gospodarstwa działającym w takich samych warunkach", powiedział komisarz.

Ciolos jasno powiedział też, że kluczowym punktem tej koncepcji będzie idea "dóbr publicznych" dostarczanych przez gospodarstwa rolne.

Zasugerował przy tym dziennikarzom, że te kryteria mogą oznaczać "pewne limity" pod względem płatności, po zastosowaniu do wielkich farm przemysłowych. Urzędnik stwierdził, że faktyczne pytanie brzmi "nie ile, ale dlaczego płacimy".

Bardziej sprawiedliwe płatności, struktura dwóch filarów

Ciolos powtórzył swe poglądy, że płatności w całej UE powinny być "bardziej sprawiedliwe", ale niekoniecznie równe, oraz że przy określaniu poziomu wsparcia nie ma już miejsca na historyczny odniesienia.

Komisarz wskazał ogólnie na fakt, że struktura dwóch filarów zostanie prawdopodobnie utrzymana oraz że jest pewne pole do zmian różnych elementów tego systemu w celu wyjaśnienia zakresu zadań i celów każdego z nich.

"Widzę silną WPR opartą na dwóch filarach", potwierdził, ostrzegając następnie, że "nie można dać się zaszufladkować w ramach obecnych rozwiązań".

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Ciolas zasugerował, że zarówno I, jak i II Filar WPR powinny zostać dostosowane w taki sposób, aby pobudzać tworzenie usługowych funkcji ekosystemu i dostarczanie innych dóbr publicznych.

Komisarz potwierdził też wiarę w ulepszoną grę rynkowych mechanizmów pomocowych. W uwagach podsumowujących powiedział bowiem, że "w dodatku do pomocy bezpośredniej konieczna jest solidna siatka bezpieczeństwa".

Ograniczone środki finansowe

Komisarz jasno stwierdził, że WPR musi godzić imperatywy "gospodarcze i środowiskowe", ostrzegając, że polityka rolna nie jest w stanie znaleźć odpowiedzi na każde pytanie.

"Musimy mieć ambicje, ale w ramach limitów zasobów finansowych, jakimi dysponujemy", powiedział Ciolos, wskazując, że realnie WPR nie może płacić za wszystkie dobra publiczne.

Ponownie odmówił przedstawienia konkretnych celów budżetowych, dodał natomiast, że kluczowy będzie taki podział dostępnych zasobów, aby zrównoważyć dostarczanie dóbr publicznych z pozostałymi celami.

Ciolas potwierdził, że WPR nie zostanie zreformowana wbrew interesom jakiegokolwiek indywidualnego państwa członkowskiego, mimo bardzo prawdopodobnych rozbieżności dotyczących budżetu i warunków płatności.

Ujawnił również, że podczas ostatniej wizyty w Londynie pomiędzy nim a brytyjską minister rolnictwa Caroline Spelman pojawiło się "wiele punktów wspólnych". Przy okazji poprzednich reform cykliczne wezwania Wielkiej Brytanii o zlikwidowanie I i II Filaru WPR często zderzały się bowiem ze stanowiskiem Komisji i różnych państw członkowskich.

Zagrożenie ze strony Mercosuru jest realne

Ciolas otwarcie mówił o wyzwaniu, jakim dla unijnego rolnictwa staje się liberalizacja handlu. Podczas konferencji wielu mówców ostrzegało, że potencjalna umowa handlowa z Mercosurem i innymi stronami może zniwelować wszelkie zyski z reformy WPR, doprowadzając do zaniechania produkcji przez unijnych rolników.

Komisarz powiedział dziennikarzom, że wznowienie negocjacji UE z Mercosurem – czemu sam się w gronie Komisji sprzeciwiał – nie jest bynajmniej rozwiązaniem idealnym.

Wyjaśnił, że główny problem europejskiego sektora rolnego stanowi decyzja UE o narzuceniu sobie wyższych standardów produkcji, co naraża farmerów Wspólnoty na ryzyko zalania ich rynku wewnętrznego tańszymi produktami z zagranicy, przy wytwarzaniu których w dodatku obowiązują znacznie swobodniejsze przepisy.

"Nie ma tutaj prostego rozwiązania", stwierdził Ciolos, potwierdzając jednak, że nie ma możliwości wycofania. "To sama Unia zdecydowała się na narzucenie sobie wyższych standardów i to my musimy sobie z tym radzić podczas negocjacji", dodał komisarz, wskazując, że rokowania z brazylijskimi partnerami przyniosły już pewne porozumienie w sprawie roli kwestii ekologicznych w rolnictwie.

Wypowiadając się bardziej obszernie na temat handlu Ciolos szybko przypomniał, że UE jest największym światowym eksporterem żywności oraz czołowym importerem, wspominając, że nie ma odwrotu od liberalizacji rynku.

Z ostrożnością podszedł też do kwestii unijnego deficytu pasz wysokobiałkowych, która była wielokrotnie podnoszona podczas konferencji.

"Gotów jestem zająć się tym tematem w ramach realistycznego podejścia opartego na potencjale rolniczym UE i wpływie upraw wysokobiałkowych na środowisko", powiedział Ciolos, dodając: "Bardzo wątpię jednak, czy (sami) moglibyśmy zaspokoić wszystkie nasze potrzeby w tym zakresie".

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Źródło: Agra Europe Weekly z 23 lipca 2010 r. "CAP payments by farm 'type' could hit biggest recipients"

DEBATA PUBLICZNA: MNIEJ PIENIEDZY Z WPR NA FARMY PRZEMYSŁOWE

Ogólnounijna polityka rolna jest korzystna, ale musi stać się "bardziej sprawiedliwa" i "bardziej ekologiczna"; musi też trzymać się z dala od wspierania "rolnictwa na skalę przemysłową" – taki jest przeważający ton opinii zebranych na podstawie debaty publicznej w sprawie reformy WPR.

Publikacje think tanków, organizacji badawczych, uczestników sektora rolnego i głosy opinii publicznej skupiły się na wyrażeniu potrzeby przeprowadzenia szerokiej reformy WPR w celu przeniesienia centrum wsparcia na mniejsze gospodarstwa i obszary problemowe. Zadaniem reformy byłoby utrzymanie zatrudnienia na obszarach wiejskich, dostarczanie dóbr publicznych dla środowiska i wytwarzanie żywności wysokiej jakości.

Takie podejście dominowało w około 6 tysiącach opinii i analiz otrzymanych w okresie kwiecień - czerwiec br., w trakcie którego Komisja apelowała o wyrażanie opinii w ramach debaty o reformie WPR. Niezależni eksperci dokonali podsumowania odpowiedzi z zamiarem określenia najważniejszych kierunków opinii na temat reformy WPR.

Debata publiczna toczyła się wokół czterech zasadniczych pytań postawionych przez komisarza ds. rolnictwa Daciana Ciolosa. Dlaczego potrzebujemy europejskiej wspólnej polityki rolnej? Czego obywatele oczekują od rolnictwa? Po co reformujemy WPR? I jakich narzędzi potrzebujemy dla przyszłej WPR?

Raport przedstawiono w zeszły poniedziałek uczestnikom dwudniowej konferencji na temat reformy WPR w Brukseli, której zamiarem było pozwolenie Ciolosowi na dopracowanie jego własnych pomysłów jeszcze przed zaplanowanym na grudzień br. komunikatem Komisji w sprawie reformy WPR.

Opinia publiczna chce ogólnounijnej polityki działania

Oceniono, że respondenci na ogół są za utrzymaniem ogólnounijnej polityki działania; wytworzyło się też "szerokie porozumienie" co do tego, że poziom wspólnotowy jest najlepszy do tworzenia wyrównanych szans działania w sektorze, na czym w takim samym stopniu korzystałoby producenci i konsumenci.

Zdecydowana większość zapytanych wyraziła pogląd, że obecna WPR powinna wspierać dostarczanie bezpiecznej, zdrowej żywności, zapewniać zrównoważony sposób użytkowania ziemi, podtrzymywać wspólnoty na obszarach wiejskich i zabezpieczać podaż produktów spożywczych.

Oto najczęstsze - według zewnętrznych analityków – argumenty formułowane za zreformowaniem WPR: przystosowanie się do zwiększającej się nieprzewidywalności cen surowców rolnych i żywności, zaspokajanie rosnącego światowego popytu na żywność w kontekście zliberalizowanej wymiany towarowej, restrukturyzacja alokacji funduszy WPR i upraszczanie jej procedur, przeorientowanie się na kwestie pozarynkowe (np. "dobra publiczne"), zajęcie się zmianami klimatycznymi, zaspokajanie oczekiwań konsumentów pod względem wyższej jakości produktów spożywczych oraz wzmocnienie synergii z innymi rodzajami unijnej polityki działania, mającymi wpływ na obszary wiejskie.

W ramach zreformowanej WPR zasugerowano całą gamę rozmaitych narzędzi, takich jak nowe instrumenty stabilizacyjne, programy szkoleniowe, strategie lokalne, grupy producenckie, promocję żywności oraz poprawę dostępu do rynku, jak też inne źródła danych/informacji.

Analitycy stwierdzili, że poglądem przeważającym, zwłaszcza wśród opinii publicznej, było przekonanie o tym, że zestaw mechanizmów WPR powinien być przesunięty w stronę przeciwną w

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

stosunku do "rolnictwa na skalę przemysłową", aby zagwarantować, iż pomoc jest "w sposób bardziej odpowiedni skierowana do odbiorców, którzy bardziej na to zasługują", takich jak rolnicy na obszarach problemowych i na terenach górskich.

W sprawie dóbr publicznych zdania podzielone

Niemniej jednak uczestnicy debaty byli podzieleni w kwestii sposobów przekazywania wsparcia.

Raport cytuje znaczne rozbieżności co do tego, jak fundamentalny powinien być proces reform. "Znaczna liczba" respondentów opowiadała się za utrzymaniem obecnego kierunku WPR "przy stosunkowo niewielkich zmianach", natomiast "duża część" innych uczestników badania popierała gruntowną reformę, pozwalającą na wyraźną restrukturyzację wsparcia WPR w kierunku dostarczania takich dóbr publicznych jak usługowe funkcje ekosystemu.

Jak oceniano, poglądy proreformatorskie wyrażane były silniej wśród głosów pochodzących z ogółu społeczeństwa, natomiast uczestnicy sektora rolnego preferowali raczej stopniowe, powolne dostosowywanie polityki rolnej.

Pomimo tych rozbieżności analitycy byli w stanie przedstawić szereg zasadniczych koncepcji w sprawie reformy WPR, reprezentujących "umiarkowane podejście" na tle wszystkich uwag zebranych w trakcie debaty.

Według raportu, UE powinna:

- zająć strategiczne stanowisko w sprawie reformy WPR, co pociągałoby za sobą rozwiązania "totalne",
- zapewnić, że WPR za pośrednictwem różnych instrumentów zagwarantuje UE bezpieczeństwo żywnościowe,
- zwiększyć prorynkową orientację konkurencyjnych branż poprzez uczynienie innowacji i badań kwestią centralną,
- przekształcić interwencję rynkową w "nowoczesne narzędzie zarządzania ryzykiem i kryzysem";
- wziąć pod uwagę konieczność płacenia za dobra publiczne;
- chronić środowisko i różnorodność biologiczną oraz łagodzić zmiany klimatu,
- wyjaśniać relacje między dwoma filarami i zapewniać odpowiednie zasoby rozwojowi obszarów wiejskich,
- uczynić WPR bardziej sprawiedliwą dla drobnych rolników, obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania i nowych państw członkowskich,
- zwiększyć transparentność łańcucha żywnościowego i wzmocnić siłę przetargową producentów,
- doprowadzić do wyrównania warunków konkurencyjności żywności unijnej i importowanej poprzez zastosowanie tych samych standardów,
- unikać niszczenia potencjału produkcyjnego żywności w krajach trzeciego świata.

Na raporty i analizy uwzględnione w ocenie złożyło się 5 473 odpowiedzi z szeroko pojętej opinii publicznej, 93 z organizacji skupiających uczestników sektora rolnego, 80 z think tanków i instytutów badawczych oraz kolejne 26 z *Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich*.

Do krajów, które dostarczyły największą liczbę opinii do analizy, należały Niemcy (1 440), Polska (1 053), Francja (788), Łotwa (463) i Austria (399). Eksperti podkreślili, że ocenie poddano jedynie te wypowiedzi, których autorzy zadali sobie trud uczestnictwa w badaniu, dlatego też nie mogą być one traktowane jako wskaźnik poglądów opinii publicznej jako całości.

Źródło: *Agra Europe Weekly* z 23 lipca 2010 r. "Public: less CAP funds for industrial farms"

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione